

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИКИ ДО ХОРОВОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ**

Методична підготовка до хорового виховання учнів розглядається нами як підготовка майбутнього вчителя до неперервного професійного розвитку, а також як процес привласнення знань, умінь, навичок, способів дій в системі музично-педагогічної освіти, необхідних для виконання виховної роботи засобами хорового співу. Це розгорнутий у часі процес та результат особистісного і фахового становлення студентів-гуманітаріїв.

Ефективність цього процесу забезпечується *низкою педагогічних умов*, вироблених в результаті аналізу теоретичних постулатів та технологічних засобів підготовки вчителів до музично-освітньої діяльності.

Перша педагогічна умова пов'язана зі зняттям психологічних бар'єрів навчання та забезпеченням емоційно-позитивного стану суб'єктів активної взаємодії, що стимулює самостійно-творчу діяльність студентів, розвиває характеристики особистості, найбільш необхідні в певній педагогічній ситуації для вирішення конкретних навчально-виховних завдань.

Важливим елементом усвідомлення потреби в удосконаленні методичної підготовки майбутніх учителів музики є *подолання стереотипів*, які пов'язані з негативними емоціями під час навчання, а саме: збіднення уяви про учнівську аудиторію, незнання її потенціалу і як наслідок – акцент на поведінці дітей, а не їх діяльності; схильність до однозначних, раз і назавжди сформульованих визначень; намагання зберегти звичний (традиційний) підхід до викладання матеріалу і ведення уроку; надмірна активність учителя на уроці (замість активності учнів); гіпертрофія функції контролю в навчанні як єдиного способу активізації діяльності та ін.[с.242].

Альтернативою вищезазначеним стереотипам, як вважає А.Семенова, слугує: ейдетична редукція (звільнення явища та його сутності від усіх міфів та упереджень, що відвертають студента від власного творчого мислення); гнучкість (варіативність) мислення, поведінки; емпатія (здібність до розуміння емоційного стану іншої людини у формі співчуття, співпереживання, бажання допомогти; критичність мислення (здатність ставити нові питання, наводити аргументи, ухвалювати незалежні рішення, використання технологій, що збільшують вірогідність отримання бажаного результату [1, с.241].

До того ж, можна говорити про наявність у навчальній діяльності студентів *психологічних бар'єрів* та віднайдення можливостей їх подолання у процесі методичної підготовки до музично-виховної роботи засобами хорового мистецтва. За результатами дослідження Р. Грановської, існує декілька видів бар'єрів (самообмеження та зовнішні обмеження) - специфічних перешкод у мисленні, своєрідних заборон, що пов'язані з інертністю та трафаретністю мислення, обмеженим життєвим досвідом [2, с. 565]. Вони виявляються у преклонінні перед думкою або позицією авторитета, відомого фахівця хорової справи, неспроможності відійти від традиційних методів та прийомів виховної та вокально-хорової роботи, відсутності знань та умінь працювати з дитячою аудиторією тощо.

Друга педагогічна умова передбачає забезпечення оптимальності та надійності вищезазначеної підготовки студентів через поєднання теоретичного засвоєння методики хорового виховання на аудиторних заняттях та її практичного використання в ході педагогічної практики.

Педагогічну практику науковці та учителі вважають стрижнем фахової підготовки майбутнього учителя, де тісно взаємопов'язані суспільні, психолого-педагогічні та спеціальні дисципліни. На практиці демонструється дієвість освоєних студентами фахових знань та умінь, виявляються педагогічні здібності та індивідуальні творчі можливості кожного, що в результаті визначає індивідуальний стиль, професійний "почерк" учителя (С.Архангельський, В.Бондар, І.Зязюн, Н.Кузьміна, О.Мороз, Г.Падалка, О.Ростовський). Саме в процесі практики виконується одна з основних вимог сучасної педагогіки - орієнтація на розвиток учня, на творчу взаємодію його з учителем на основі технології особистісно-орієнтованого навчання та виховання.

Освоєння методики хорового виховання, організоване в рамках індивідуальної, групової та колективної діяльності учнів в умовах школи, може стати реальною основою для удосконалення фахових знань та умінь майбутніх педагогів-музикантів, таким педагогічним середовищем, що забезпечить студентам можливість самостійно, активно, творчо працювати над формуванням диригентсько-хорових умінь та навичок, моделюючи свою власну діяльність не тільки за вимогами викладача-методиста, а й за власним бажанням.

Можливості студентів під час аудиторної та позааудиторної роботи якнайбільше розкриваються у процесі творчої самостійної діяльності, в якій суттєва роль належить самовихованню та самоосвіті [3, с.64]. Ефективність самостійної роботи забезпечує використання тренінгових технологій, які дозволяють майбутнім учителям глибше пізнати себе та таусвідомити власні можливості.

Сучасна наука шукає шляхи вирішення питання становлення майбутнього вчителя як самостійного, критично мислячого суб'єкта своєї праці. Це, в першу чергу, стосується активного використання у навчальному процесі засобів навчання, які б формували у студентів здатність до самостійного прийняття рішень, розв'язування нестандартних і нетипових задач, високої професійної мобільності та педагогічної імпровізації. Ці важливі якості фахівця в першу чергу мають одне підґрунтя – сформованість умінь самостійно здобувати необхідні знання, тобто оволодіти методикою самонавчання. Адже відомо, що тільки самостійно здобуті та закріплені на практиці знання стають дійсно міцним надбанням особистості [3, с.64].

Третя педагогічна умова пов'язана із залученням студентів до опанування методики хорового виховання учнів за допомогою інноваційного середовища, суть якого полягає у застосуванні інтерактивних, проблемних, ігрових та творчих методів навчально-виховної роботи. Саме за таких умов, на думку науковців, можна гарантувати досягнення більш високих результатів як фахової підготовки майбутніх учителів, так і навчальних успіхів їх вихованців.

Використовуючи методи *проблемного навчання* (евристичний пошук, створення проблемної ситуації, розв'язання проблемних завдань), організація проблемно-пошукового діалогу, мозкового штурму - брейнстормінгу) та ігрові методи (змагання, ділова гра, тренінг), можна суттєво вплинути на якість підготовки фахівців, а саме на їх уміння швидко орієнтуватись у педагогічній

ситуації, приймати самостійні рішення, знаходити оптимальне вирішення навчально-виховної проблеми, довіряти власній творчій інтуїції.

Проблемне навчання та ігрове моделювання відкривають значні можливості для створення студентами ситуацій творчого наукового пошуку, перетворення, вільних евристик. Їх особиста участь у дослідженнях, пов'язаних з опануванням української музично-педагогічної спадщини, привчає їх до самостійної, продуктивної, невимушеної праці. Застосовуючи методи проблемного навчання і, таким чином, реалізуючи потенціал самої проблемної ситуації, ми забезпечуємо умови для продуктивного розгортання проектно-пошукових процесів мислення.

Особливу роль в активізації підготовки майбутніх учителів до хорового виховання учнів займає *інтерактивне навчання*. Побудоване на принципах гуманізації, демократизації, диференціації та індивідуалізації інтерактивне навчання являє собою соціально вмотивоване партнерство, центром уваги якого є не процес викладання, а організована творча співпраця рівноправних особистостей на рівні суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Таке навчання як процес включає: переживання учасниками конкретного досвіду (через гру, музичну вправу, створену педагогічну ситуацію); осмислення одержаного досвіду; його узагальнення та аналіз (рефлексію), утілення одержаного досвіду на практиці [4, с. 192].

Таким чином, розроблені педагогічні умови слугують основою для створення моделі методичної підготовки майбутніх учителів музики до хорового виховання учнів основної школи, яка, з одного боку, базується на основних складових фахової підготовки, а з іншого - побудована з урахуванням функціональних особливостей співацької діяльності дітей шкільного віку. Взаємопов'язаність її елементів обумовлюється цілеспрямованою і послідовною педагогічною взаємодією учасників навчального процесу з метою набуття студентами комплексу особистісних якостей, фахових знань та умінь.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Семенова А.В. *Парадигмальне моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів: Монографія* / Алла Семенова. – Одеса: Юридична література, 2009. – 504 с.
2. Грановская Р.Н. *Элементы практической психологии* / Р.Н.Грановская. – Л.: ЛГУ, 1988. – 565 с.
3. Мороз В.Д. *Самостійна навчальна робота студентів: Монографія* / В.Д.Мороз. – Х.: ХМК, 2003. – 64 с.
4. Пометун О.І., Пироженко Л.В. *Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Науково-методичний посібник* / О.І.Пометун, Л.В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2006. – 192 с.

Анотація

В статті розкривається содержание и обосновывается уместность педагогических условий, которые обеспечат успешную методическую подготовку будущих учителей музыки к хоровому воспитанию учащихся.

УДК 51.07

Кононенко К.А., Процак Л.В.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ЗАСТОСУВАННЯ МАТРИЦЬ В ЕКОНОМІЦІ» СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ»

В статті розглядаються актуальні питання методики формування математических знань у студентів спеціальності «Менеджмент», аналізуються педагогіческие средства преподавания темы «Использование матриц в экономике»

Соціальні зміни, що відбулися в нашій країні, зумовлюють значні перспективи в розвитку українського суспільства, переоцінку й оновлення всіх сфер його діяльності, в тому числі науки, освіти і культури. Одним з головних напрямків такого оновлення є пошук нових засобів формування кваліфікованих спеціалістів для всіх галузей і, в першу чергу, спеціалістів з економіки, які будуть здатні в найближчому майбутньому організувати і здійснити такі економіко-соціальні перетворення, що дозволять молодій незалежній Україні стати в один ряд з розвинутими європейськими державами.

Тому на сучасному етапі вищі навчальні заклади, які готують економістів різних профілів, повинні ще ретельніше розв'язувати актуальні завдання по дальшому поліпшенню їх професійно-математичної підготовки, зосереджувати свої зусилля на удосконаленні змісту освіти, впровадженні в навчальний процес нових, більш ефективних методів, форм і засобів організації навчання, на формуванні в майбутніх спеціалістів активного творчого відношення до економічної діяльності. Нагальне зростання вимог до підготовки економістів-спеціалістів, які будуть нести відповідальність перед суспільством за визнання держави в цивілізованому світі, продиктоване самим часом.

Вищий навчальний заклад, перебуваючи в умовах, що склалися, об'єктивно зорієнтований на таке навчання студента, яке б дало змогу йому сформуванню в собі передусім фундаментальні основи системно структурованих знань за певним фахом і набути здатності самостійного пошуку новітньої інформації, максимально адаптованої до реальної професійної діяльності, яка б не зависала хаотично в його свідомості, а логічно й системно знаходила своє місце в тій системі знань, яку він опанував у ВНЗ.

Та все ж без систематичного показу можливостей математичного методу в економічній сфері, важко або і неможливо, переконати більшість студентів економічних спеціальностей приділяти достатню увагу, часу і сил для вивчення математики.

Якщо дану ситуацію розглянути детальніше, то можна помітити первозданне джерело даної проблеми – школу. Оскільки саме в школі не наголошували на важливість математики для всіх спеціальностей, не демонструвалися між предметні зв'язки та практичне застосування математики. Тому вступаючи до ВНЗ у більшості студентів, нематематичних спеціальностей, виникають проблеми з вищою математикою, оскільки вона, в першу чергу, спирається саме на фундамент шкільних знань, який зазвичай досить слабкий.